

דזרשני השם

מאמדים ופנינים יקרים לשולחן השבת מאת גדולי תורה ורבני ביהמ"ד 'דורשני'
בתוספת רעיונות משיעוריו ותורתו של הגאון הינוקא שליט"א
פרשת אחרי מות - כ"ז ניסן תשפ"ד

כניסת יציאת רבינו שבת שבת תם

20:50	19:57	19:05	ירושלים
20:47	19:55	19:04	תל אביב
20:50	19:58	19:06	חיפה
20:47	19:56	19:04	באר שבע

הפטרה לספרדים: יחזקאל כב, א-טז
הפטרה לאשכנזים: עמוס ט, ז-ט

בפתח הגליון

מאת הגאון הריב יעקב ישראל שליט"א

מִצְוֹת סְפִירַת הָעֶמֶר וְיִמֵּיהַּ טוֹמְנִים בְּחֶבֶם סוֹדוֹת נִפְלְאִים וְעִצּוֹמִים, וְיֵשׁ בָּהֶם גַּם דֶּרֶךְ לְלַמֵּד אֶת עַם יִשְׂרָאֵל אֶת הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יֵלְכוּ בָּהּ, שְׁהַרִי 'תּוֹרַה' מְלִשׁוֹן 'הוֹרָאָה' הִיא (נתיבות עולם, נתיב התורה א).

אחר שנגלה מלך מלכי המלכים ברוך הוא על ישראל במצרים וגאלם מארבעים ותשעה שיערי טמאה לגאלתם ופדותם, עוד עלו ונתעלו בחמשים ימי הספירה עד שבאו וזכו לשיא הקדשה במעמד מתן תורה.

ולומד מכך בעל מי השילוח (כפ' אמור) למוד נפלא בעבודת ה' של כל יהודי.

לפעמים נמצא יהודי בטפיל המצב חלי'ה, ולפתע מאיר לו הבורא ברוך הוא אור גדול בתוך חשכת מצבו, ועושה הוא שנוי גדול בבת אחת מקצה לקצה.

כי יש פעמים שחייבים אנו שנוי בבת אחת ולא בהדרגה, כי במצבים כאלו אי אפשר להשאיר על עמדו, ובכדי למצא מוצא ופתיח לצאת משם מכרחים אנו לשינוי חזק וגדול מן הקצה אל הקצה, ובדיוק כפי שהיה ביציאת מצרים שהוציא הקב"ה את ישראל בחפזון ובכרח משם (דברים טז, א), מפני ששקועים היו בארבעים ותשעה שיערי טמאה ולא יכלו להתמקמה שם ולו רגע אחד.

אבל השנוי והאור הגדול הזה לא נשאר, כי כל מה שבא בפתע ובהפתעה בהתערותא דלעלא, תמיד יעלם הוא לבסוף.

כי דבר שבא מלמעלה אינו משנה אותנו באמת, אין הוא נעשה כחלק מאתנו.

זה נעשה רק כנתינת כח ודחיפה מאת הבורא ברוך הוא, בכדי שבעת שיהלך וימג זה האור העליון, נוכל בכחות עצמנו

שבת מברכין - חודש אייר

ראש חודש יחול בימים רביעי וחמישי.
המולד יהיה: ביום רביעי, בשעה 12, 41 דקות ו-8 חלקים.
אבות - פרק א'

מאמר הדב

מאת הגאון הרב יחזקאל צמח שליט"א מראשי ביהמ"ד 'דורשני ה'

זבקשתם משם את ה' אלהיך

ה' יתברך מצפה וממתין בכל שנה לעת המיוחדת בה זוכה שלוחם של ישראל, הכהן הגדול, להכנס להיכל ה', ולגלות את כבוד השכינה במקדש על ידי עבודת הקטורת המיוחדת לפני ולפנים (הדר זקנים שמות כה, ו), ואז יורד ענן ושורה על הכפורת, ומתעוררים הכרובים לומר שירה, ושומע הכהן את קולם ומניח הקטורת במקומה ומכוין במה שמכוין בכדי שיתברך הכל, ועולים ויורדים כנפי הכרובים ומזמרים (זוהר אחרי ט). וה' יתברך הוא שהיה נכנס עם הכהן הגדול לבית קדשי הקדשים באותה העת, ולכן נאסר על כל בריה אפילו המלאכים להיות בהיכל (ירושלמי יומא פ"ה ה"ב), ושורה השכינה על הכהן הגדול עד שהיו פניו בוערות כלפידים (ויק"ר כא, יב).

אמנם ציוה ה' יתברך למעט בזמנים היקרים הללו של הכניסה אל הקודש פנימה וגילוי השכינה, ונאסר על כל אדם, אפילו חסיד וקדוש מלהכנס, זולת הכהן הגדול ביום הכיפורים אחר שיעשה כל סדר העבודה. ובזה מלמדת לנו התורה יסוד גדול ונחצי בעבודת ה' יתברך, שהכניסה להיכל מלכו של עולם צריכה להיות מתוך דעת ומחשבה אמיתית כרצונו יתברך, בשמירה גדולה שיהיה כל רצונו אש של קודש, מבלי אש זרה, היינו שתהיה תשוקתו טהורה ואמיתית להשלים רצונו יתברך, שהיא כאש שלא ימות ממנה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

ולכן צריך האדם תמיד להקדים תפילה שיזכה לעבוד את ה' באמיתות, בכל עת ועת כפי כוחו, וכפי נקודת מדרגתו שעומד בה, ולא להיות כענין 'במופלא ממך אל תדרוש' (חגיגה יג). כי אם ישתוק ויבער יתר על המידה מסכן הוא נפשו, כדוגמת בני אהרן שהיתה בהם 'אש זרה', שמשמעות הדבר היא שלא עמדו על נקודת מדרגתם, ומתו מתוך כך באש של מעלה.

כי באמת השתוקקות כל יהודי היא להתעלות ולכנסו בהיכל מלכו של עולם ולהיות קרוב אליו יתברך, וליבו דואב עליו שכאילו נדחה הוא מן הקדושה והדביקות בבוראו בראותו מסכים רבים העומדים בדרכו ומעכבים ממנו אשר לבו חפץ, אמנם בודאי כל זה הוא לטובתו, כי הקרבה לבורא ב"ה איננה תלויה אם יהיה הוא למטה או למעלה, ואם ירגיש רגשות של התעלות ודביקות בוראו, אלא תלוי הכל במידת התאחדותו של האדם ברצונו של הבורא יתברך, שיוכן כל רצונו להיות באמת כרצון הבורא, ויוסיף ויגביר זיכרון זה יותר ויותר באמת לאמיתו.

שהרי דרכו של עולם הוא שמחפש האדם את עת העליה והרוממות, ומפני כך לאחר עת ירידה שריו הוא בעצבון, ולאחר עת עליה שריו הוא בשמחה, ובעין האמת שוכח הוא בין כך ובין כך את לבקש את

דרך חכמים

נערך ע"י הגאון הרב ישראל משה שליט"א

שביבי אוד מהליכותיו ודרשו בקודש של רבינו הגאון הינוקא שליט"א

פני דרך

פניני דרך ואבני יסוד

משיעורי מו"ר הגאון הינוקא שליט"א

אתה בחרתנו מכל העמים

נהגו בכל תפוצות ישראל עם הקודש לעסוק בימים קדושים אלו, בין פסח לעצרת, במסכת אבות (מגן אבות לרשב"ץ אבות ה, כב ועוד). ומפני שמסכת זו כולה מוסרים ומידות, והרי חכמי אומות העולם גם הם חיברו ספרים שבדו מליבם בדרכי המוסר כיצד יתנהג האדם עם חבירו, לפיכך התחיל התנא במסכת זו 'משה קיבל תורה מסיני', ולומר שהמידות והמוזורים שבזו המסכת לא בדו אותם חכמי המשנה מליבם אלא אף אלו נאמרו בסיני (רע"ב ריש אבות).

והמוסרים האמתיים שלימדונו חכמים שורש הם לכל מצוות התורה, שהרי במעמד הגדול והנורא של קבלת התורה אמר לנו השם יתברך "אנכי ה' אלהיך", וכן "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני", ומובא בתיקוני זוהר (הקדמה 1) שדברות אלו שורש הם לכל מצוות 'עשה' ו'לא תעשה' שבתורה, שהם השורש ליראה ואהבה אותו יתברך. ובזה נעשינו לעם, שמתוך כך רוממנו הקב"ה מכל לשון ובחר בנו לעם באותו מעמד, כי נתגלה אז לעולם כולו שכל מנהגי ומוסרי ישראל שורשם בגילוי אלהותו יתברך, ובכך נתגלה פאר ויופי נשמות ישראל החצובים מתחת כסא כבודו יתברך, שממלכת כהנים וגוי קדוש הם.

ולכך היה אז קול ה' יתברך 'קול גדול ולא יסף', שנתגלה קול ה' יתברך החקוק בכל הבריאה כולה מששת ימי בראשית, ובאה הבריאה כולה לכדי גילוי והכרה שאין עוד מלבדו. וכן הוא לדורות, שכאשר אין מה שיסתיר מהאדם את קולו יתברך, כמעלת הצדיקים שזיכנו עצמם מחלאת זוהמת הנחש ומתוך כך גלוי וברור להם שאין מציאות מבלעדי ה' יתברך ולית אתר פנוי מיניה, הנה זוכים הם לשמוע בליבם רק את הקול ה' יתברך, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים (כז, ח) 'לך אמר ליבי', וזהו מתוך שזיכך את ליבו מהדמים העכורים שבחלל שבלב שמשם נמשך כל עצת היצר (זוהר משפטים קז:).

ומתוך הקול הזה ששומעים הצדיקים הקדושים מדריכים הם את נשמות ישראל בנימוסי המלכות שראוי להם לילך בהם, וכמו שאמר רשב"י (שבת סז. ועוד) ש'כל ישראל בני מלכים הם', וכפי שנתגלה במעמד הר סיני שממלכת כהנים וסגולה מכל העמים הננו. ולכן גם המידות וההליכות הראוים לישראל נמסרו למשה בסיני, כי כל תנועה של מי שהוא בן של מלך מלכי המלכים, וצורת הדיבור שלו, והאכילה, וכל עסקי העולם הזה, אינו יכול להיות כשאר בני העולם, אלא כולו מלא באצילות, שהרי מתוך מעשיו ניכר גילוי כבודו יתברך. וכמו שמצינו אצל רבי שמעון בן שטח ששקנה מגוי חמור שהיה עליו מרגלית יקרה, והשיב האבידה על אף שיש כאן טעות גוי המותרת על פי ההלכה, ומתוך כך קידש את שמו יתברך שברך אותו גוי את אלהי שמעון בן שטח (דב"ר ג, א).

כי כל תכלית התורה שעל ידה נעשה מצוות ומעשים טובים שמגלים על הימצאותו יתברך בכל פרט בבריאה, ושיתאהב שמו יתברך על ידינו, וכמו שאמרו באבות (ג, ז) 'אם אין דרך ארץ אין תורה', כי המידות האציליות שראוי שילך בהם בן המלך, כפי שלימדנו חז"ל, עדות המה שמבין אדם מעט מזעיר איזו מתנה זו הזכות שנבחרנו להיות חלק ה' עמו, שלנו בלבד נתן את חמדת גזיו שהיה משתעשע בה תתקע"ד דורות עוד לפני שנברא העולם ומלואו.

ומתוך הכנה זו שעוסקים אנו בפרקי אבות בימים אלו, יתן הקב"ה חכמה לחכמים, שכפי שמעריך האדם את יוקר וחישיבות נשמות ישראל כן יכול הוא לזכות שביאנו המלך חדריו, לפתוח ליבנו בתורתו הקדושה, ולזכות שיאיר בנו החלק אלוה ממעל המושרש בקרבנו, שנראה את עצמינו בתוך התורה הקדושה, ויתאהב שמו יתברך על ידינו.

דרכי הדבקות שבתורה

א. כל מי שמחפש יראת ה' חייב לדבוק בתורה, ולחיות את דברי התורה בתוכו, כי מבלי התורה הקדושה אי אפשר להתקרב לה' יתברך, ובלעדה אין באדם שום הבנה ודעת, ואפילו שהוא מתפלל וצועק אבא אבא הוא כאדם שלא קורא לאבא בשמו. וזה היסוד הראשון בחינוך, שאין לנו שום דבר בעולם מבלעדי התורה הקדושה, ויהודי שיכול לעסוק בתורה ואינו עוסק בוכה עליו הקב"ה ממש (תגינה ה:). מגודל הרחמנות על מצבו.

ב. המטרה של לימוד התורה היא לגלות לאדם את גדולתו של יוצר בראשית, שמתוך העמל בתורה להבין עמקי אמריה יבוא האדם ליראת שמים וליתן כבוד ליוצר בראשית, מתוך שיראה כיצד כל אות מדוקדקת ביותר בחכמה אלהית נצחיית, שמכל זה מתגלית גדולתו של יוצר בראשית.

ג. הסימן של תורה לשמה הוא שככל שלומד יותר כך עניו הוא יותר ומלא בשפלות, עד ששואל את עצמו תמיד היכן אני בעולם, וזו תורה שעושה נחת רוח לה' יתברך. כי לאחר שזכה אדם לדבוק בתורה צריך הוא לידע היטב להיכן שואף הוא לבוא עם הלימוד שלומד, והתכלית האמיתית של התורה היא לבוא להרגיש בגדולת ה' ובשפלות עצמו, שיהיה עניו ושפל בעיני עצמו ולא יחזיק עצמו למאומה.

ד. המעלה של האדם היא שיניח מתוך עסק התורה את הכתר של עצמו, ואז מחבר אותו הקב"ה לחיים האמיתיים והנצחיים בעולם הבא (ירושלמי פסחים פ"ו ה"א), כי התורה מלמדת אותנו כיצד לכבד את הבורא, ולתת כבוד לכל בריה, עד שיוזכה ממש להניח את כל העסק עם עצמו, ולחיות את החיים האמיתיים לפני ה' יתברך, שאז הוא חי חיי נצחיות.

ה. תחילת דינו של אדם לעתיד הוא על דברי תורה (קידושין מז: סנהדרין ז), כי לימוד התורה לשמה מביא את האדם להכנס לעולמו הפנימי ולשמוח בו מאד, וליתן דעתו על עצמו ועל חייו, ולהבין שאלו הם החיים שלו, ועליו ליתן דעת על התכלית ולחשוב כיצד הוא בונה את חייו, ועל זה נידון האדם לעתיד לבוא, כמו שאמר רבי זושא מאניפולי זיע"א, כשאבוא לשמים, אם ישאלו אותי מדוע לא היית משה רבינו אדע מה להשיב, אבל אם ישאלו אותי מדוע לא היית זושא לא אוכל להשיב.

ו. בלימוד פנימיות התורה יש התבוננות במעשה בראשית ומעשה מרכבה, כי ה' יתברך ברא את כל מה שבתחתונים ובעליונים בכדי שנדע להסתכל בהכל מתוך העינים האמיתיות של התורה, ולבוא מכל זה להבנה כל שהיא בגדולתו יתברך.

ז. ה' יתברך חפץ שאחר שעסק בתורה כל היום יקבע לו האדם זמן של מחשבה על התכלית, לראות באמת היכן הוא מונח, ולהתבונן על תכלית רצונו יתברך ממנו ובכל הבריאה כולה ומה הוא דורש מעימו, ולידע שרק הוא יתברך מסתכל עליו, ולא כל הבלי מחשבות בני העולם (ראשית חכמה שער הקדושה ג), ואלו הם המחשבות היקרות ביותר, כי הקב"ה מאזין לכל מחשבה שלו, ומצרף אותה למעשה, ואין נחת רוח לפני ה' בעולם כמו המחשבות וההתבוננויות הללו.

פניני משולחן שלמה

נערך מגליונות משולחן שלמה לרבינו הגאון הינוקא

יסודות בהלכה

יסודות בהלכות שבת מדברי ושיעורי רבינו הגאון הינוקא, לוקטו ונערכו בידי הגאון הרב משה חיים דביר שליט"א

אגדה ומדרש

קרבנות

אחרי מות שני בני אהרן בקרבנות לפני ה' וימתו ה' (טז, א). פתב האור החיים הקדוש שדרך מיתתם הייתה שנתקרב לפני אור העליון בחבת הקדש, והוא סוד הנשיקה שבה מתים הצדיקים, אלא שהצדיקים מתקרב להם הנשיקה, ואלו הם נתקרבו לה, וזהו 'בקרבנות לפני ה'". והוסיף עוד, שזהו שגאמר 'וימתו' בתוספת וא"ו, לרמז על הפלאת חבת נדב ואביהוא, שהגם שמוגיישים היו במיתתם, לא נמנעו מלהתקרב אל הקדש, לרב דבקות נעימות ערבות וידות חביבות חשיקות ומתיקות שזכו לחוש ולהרגיש, עד שפלתה ופרחה נפשותם מהם. ובספר בן פורת יוסף (ריש פ' ויחי) כתב שזהו 'אחרי מות', ש'אחרי' מורה על 'מפלט' (ב"ר מד, ה), כי מפלט היה להם לירא ממייתה, שלא היה זה דבר חדש אצלם, כי בכל זמן ועדן קימו בעצמם 'בקרבנות לפני ה' וימתו', שמסרו עצמם תמיד למיתה בעת שעסקו בעבודת ה'.

שני בני אהרן

אחרי מות שני בני אהרן בקרבנות לפני ה' (טז, א). כתב בספר רמתיים צופים (סי' ד אות יג) בשם החדושי הר"ם מגור, שבמיתתם נתנו נדב ואביהוא פח לכל הקרבנות שקרבו במשכן ובמקדש בכל הדורות שיעלו לריח ניחוח, כנשמות הצדיקים שהם עקר הקרבן שמקריב המלאך מיכאל שהוא הפה הגדול במזבח של מעלה (מנחות קי. ובתוד"ה ומיכאל), שמתוך מסירות נפשם של נדב ואביהוא בדבר זכה כל המקריב קרבן לדורות עולם שישחשב לו כאלו הקריב הוא את נפשו (מנחות קד:). ויעלה קרבנו לריח ניחוח כנשמות הצדיקים.

בקרבנות לפני ה' וימתו

בקרבנות לפני ה' וימתו ה' (טז, א). מובא בשם מהר"ש מאוסטרופולי זכותו תגן עלינו (קהלת משה עמ' טו), שקשה היה למשה מדוע המית ה' את נדב ואביהוא ולא לקחם בחיים כאלהו וחננו? וכיצא שעלו ונכנסו בחייהם לגן עדן (דרר ארץ זוטא א), והשיב לו על כך הקב"ה 'בקרבנות לפני ה' וימתו', שאליהו וחננו וכיצא לא עלו רק לעולם המלאכים, ולכן יכולים היו לעמד שם עם גופם, אבל נדב ואביהוא עלו עד לעולם האצילות, קרוב לקב"ה מאד, לכן לא יכלו לעלות לשם עם גופם, והצרכו למוות וישאר הגוף כאן.

ארץ פנעו אשר אני מביא אתכם

וכמעשה ארץ פנעו אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו (יח, ג). אמרו חז"ל (תורת כהנים אחרי מות פרשה ח פ"ב, אות ד) שביאת ישראל לארץ גרמה לפנעניים שיקלקלו מעשיהם יותר מכל, וזהו 'אשר אני מביא אתכם שמה' - שביאתם היא שגרמה, ועוד אמרו (ויק"ר כג, ז), שבאשר היו ישראל במצרים היו מקלקלים המצריים במעשיהם, וכאשר נכנסו לארץ היו מקלקלים הפנעניים במעשיהם. ובאר בדברי יואל (פ' אחרי, עמ' צז) שאכן בתחלה היו מעשי הפנעניים נאים משאר האמות, וכמו שאמרו במדרש (ב"ר לט, ח) שבשעה שיהיה אברהם מהלך בארם נהרים ובארם נחור, ראה שהם אוכלים ושותים ופוזזים, אמר הלואי לא יהא לי חלק בארץ הזאת, וכיון שהגיע לסלמה של צר ראה את הפנעניים עסוקין בנכוש בשעת הנכוש ובעדור בשעת העדור, אמר הלואי יהא חלקי בארץ הזאת, ואמר לו הקב"ה "לזרע את הארץ הזאת" (בראשית יב, ז), אלא שבאשר באו ישראל לארץ, התגרה בהם היצר בכל האפנים שבדו להכשילם בעברות, וקלקל בתחבולותיו את הפנעניים בכדי לנסות בהם את ישראל.

מלאכת הבורד - חלק ט'

תנאי א' - אכל מפסלת

כפי שבארנו בפרק הקודם, אחד משלש תנאי ההתר בהפרדת אכל מפסלת (או הוצאת מין שאינו רצוי לו מבין שני מינים), הוא ברות האכל מתוך הפסלת דוקא ולא להפך. בפרקים שלפנינו נבאר בסייעתא דשמיא בהרחבה את פרטי תנאי זה.

א. אסור להוציא פסלת המערבת באכל, ואפלו אם בורר אותה בידו כדי לאכלה מיד¹.

ב. יש מהראשונים שאומרים שאם הפסלת מרבה והאכל מועט, האכל בטל לפסלת שהיא הרב והכל נחשב מקצה, ולכן לא יברר כלל ולא יטלטל תערבת פזו (וראה בהערה פ"ד בוררים לשיטתם כשהאכל מרבה²), אולם להלכה נפסק שגם כשהפסלת מרבה אין האכל בטל לפסלת ומתר לברר האכל מהפסלת.

ג. להלכה נפסק שגם כשהפסלת מועטת והאכל מרבה ויש טרח בהוצאת האכל מהפסלת יותר מאשר בהוצאת הפסלת מהאכל, אף על פי כן יוציא את האכל ולא את הפסלת. (דין זה הוא דוקא בשבת, אבל ביום טוב מתיר להוציא פסלת מאכל, ומפני שצריך למעט בטרחה יש להוציא את המין המועט דוקא, שהרי קל יותר להוציא את המין המועט בתערבת, ולכן אם האכל מרבה מהפסלת לא יוציא את האכל אלא יוציא דוקא את הפסלת שהיא המועטת, ואם הפסלת מרבה מהאכל לא יוציא את הפסלת אלא יוציא דוקא את האכל שהוא המועט).

ד. יש מהאחרונים שכתבו שבעת שאוחז האכל בידו כשברצונו להכניסו לפיו, מתיר לברר הפסלת מתוך האכל, ולהלכה נפסק שגם כשאוחז האכל לאכלו אסור לברר הפסלת מהאכל. ויש פוסקים המתירים לסמוך עליהם במקום שאי אפשר לברר האכל מהפסלת או שקשה לעשות כן, ויש המתירים לעשות כן במקום שיש סניף נוסף להקל. ויש אוסרים בכל אופן.

ה. מתיר להכניס התערבת לפיו ולפלט ממנו את הפסלת לבדה, כיון שהוא דרך אכילה, וכגון שמכניס לפיו פרי ואחר כך פולט מפיו הגרעינים או החרצנים.

1 מותר לומר לכני לברור המאכל, והנכיר יוציא הפסולת מן האוכל כדרכו, כיון שאת צורת הברירה עושה הנכיר לנוחות עצמו ולא בשביל היהודי, כי אין ליהודי הבדל כיצד יברר האוכל.

2 לדעה זו אם האוכל מרובה על הפסולת יש להוציא את הפסולת מהאוכל כדי למעט בטרחה, ואם הפסולת מרובה לא יוציא האוכל אע"פ שהוא ממעט בטירחה, אלא לא יברור כלל כיון שכל התערבות היא מוקצה כנוצר למעלה, ולדבריהם כל הדין של הוצאת האוכל בדוקא מהפסולת נאמר דוקא כשהטירחה בברירת האוכל מועטת, והדבר יתכן גם במקרה שהאוכל מרובה, וכגון שהפסולת היא יחידות דקות והאוכל לעומתה הוא יחידות גסות, ולכן אע"פ שהוא מרובה מהפסולת קל יותר לברור אותו, ולכן יש להוציא האוכל מהפסולת למעט בטירחה. ואין הלכה כדעה זו, אלא תמיד יש להוציא האוכל מהפסולת ואפילו אם טרחתו מרובה. ורק ביו"ט מוציאים הפסולת מהאוכל, אם הוצאת האוכל האוכל כרוכה בטרחה מרובה יותר.

ולכך, הרוצה להיות מבני היכלא דמלכא, ומרואי פני מלך מלכי המלכים ב"ה, עליו לאחוז במדרגתו ולשמוח בה, ולעבוד את ה' דוקא משם, ובין בעת עליה ובין בעת ירידה יזכור תמיד לבקש אותו יתברך מנקודת מדרגתו, וידע להטות עיניו מכל ההסתכלות על העבר, ולא יניח עצמו לשום אזלת יד חלילה, רק יעשה את שלו בעבודתו יתברך, ואף לא יחפש יתר על המידה, אלא יעבוד את ה' באמת כפי מדרגתו, עד שיזכה לעבוד אותו יתברך באמת לאמיתו.

ונסיון העליה גדול וקשה הוא מנסיון הירידה, מפני שבעת העליה ממחר האדם לשכוח מה' יתברך, ואינו שם על לב שכאן בעולם הזה הוא מקום של עבודת ה', לזעוק אליו יתברך תמיד בין בעת עליה ובין בעת ירידה, ורק מתוך הצעקה נפתחים לנו כל שערי שמים, וזוכה האדם לבוא אל הקודש. ואם ילך האדם בדרך זו, לרצות רק את רצון הבורא ב"ה ולשמוח בו מאד בין בעת עליה ובין בעת ירידה, הנה בזה יוציאהו ה' יתברך מכל החשיכות, ויזכהו לעבדו באמת ולעלות ממדרגה למדרגה בכל עת ורגע, ולהיות צדיק אמיתי וגמור מבלי שום צד רע כלל.

בו עתה דוקא, ומשם יבקש אותו יתברך, מתוך החפץ והרצון לדבוק ברצונו האמיתי של ה' יתברך, יהיה אשר יהיה.

ובזה תלוי בנין המקדש, שהרי בזמן שבית המקדש היה קיים השיגו קרבת ה' עליונה בגילוי של אהבה וחיבה רבה, אך מתוך כך שכחו לבקש את ה', והגיעו הדברים שכבר מאסו חלילה בהשראת השכינה, והכניסו צלם בהיכל בכדי להכעיס ולסלק את השכינה. והמזור והרפואה לכך היתה ענין הגלות, שמתוך ההסתר של כל פרטי הגלות יבוא כל יהודי להמיר את חפצו ותשוקתו להיות למעלה ולהשיג את השלימות, אל החפץ והתשוקה להיות באמת עם ה' בין בעת עליה ובין בעת ירידה, מתוך שיתאחד ברצונו יתברך, ובה יתייסד בקרבו בית המקדש הפנימי.

ועל זה נאמר על עת סיום הגלות "ובקשתם משם את ה' אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך" (דברים ד, טו), שבכדי למצוא את ה' באמת נצרכה היתה הרגשת הריחוק וההסתר של הגלות דוקא, כי מתוך כך תתגלה בביאת הגאולה טעות מחשבות בני האדם שהיה כואב ליבם על כך שלא העלה אותם ה' יתברך למעלות הנישאות כיהא למלך מלכי המלכים והרגישו ריחוק וירידה, אבל באמת גם ה' יתברך לא היה נמצא בגבהי מרומים בארמון מלכותו כפי מחשבת האדם, אלא היה עימנו למטה למטה, במקומינו הירוד שגרמנו לעצמנו במעשינו, ושם יושב היה וממתין באריכות אפיים נשגבה לכל אדם ואדם, מתי יפנה אליו באמת, בפנייה שהיא בכל לב ובכל נפש, שרק בזה נקיים בשלימות את מצוות התפילה 'ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם', והיא היסוד ואבן הפינה של בית המקדש. ואז בצאתנו מן הגלות, נאמר שירה על החשיכה וההסתרה, שה' יתברך הוא שירד כביכול למקום ההסתרה, בכדי להביא אותנו אל הפנייה האמיתית אליו, ולהתאחדות ברצונו יתברך באמת לאמיתו, שהיא השלימות האמיתית.

אָנוּ לְהַפְנִים אֶת זֶה הָאוֹר וְאֶת הַשְּׁנוֹי שְׁעֵבְרָנוּ.

זוֹ הַסִּבָּה שְׁפַעְעִים רְבוֹת מִתְעַלִּים אָנוּ בְּפִתְעָא פְתָאם בְּעִבּוּדַת ה', כְּגוֹן בְּיָמִים הַנּוֹרָאִים וְכִיּוֹצֵא, וְחָשִׁים אָנוּ אֶז הַתְּעַלְלוֹת רוּחָנִית נִפְלְאָה זְמַן מִסָּם קֶצֶר, וּלְפִתְעָא וְנִשְׁאָרִים אָנוּ מְבַלְבְּלִים - מִה זֶה הָיָה לָנוּ? הָאֵם הָיָה הַכֹּל דְּמִיּוֹן?

וְהוּא כְּאֹמֵר, שְׁבִתְחִלָּה פְּשׁוּרָה הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִהַמְצָרִים וְהַמְצָרִים הַפְּרֻטִּים שְׁלוֹ, נוֹתֵן הוּא לוֹ כַח עֲצוּם מְלַמְעָה שְׂיַצְלִיחַ עַל יְדוֹ לְעִשׂוֹת אֶת הַשְּׁנוֹי הַנְּדָרֵשׁ, אֶךְ לְאַחַר מִכּוֹן נִלְקַח מִמֶּנּוּ זֶה הָאוֹר, וְצָרִיךְ הוּא לְפַסֵּעַ לְאֵט וּבְהִזְרָגָה וְלְהַכִּיל אֶת הָאוֹר שֶׁקָּבַל.

וְהוּא סוֹדֵם שֶׁל יְמֵי סְפִירַת הָעֵמֶר, שְׁאַחַר שְׂיַצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמְצָרִים בְּהַתְּעוֹרְרוֹת מְלַמְעָה, שְׁעָלוּ וְנִפְדּוּ בְּרִגְעָא אֶחָד מְאַרְבָּעִים וְתִשְׁעָה שְׁעָרֵי טְמֵאָה עַד שְׁנִגְלָה עֲלֵיהֶם הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּמְרָאִים הָיוּ אוֹתוֹ בְּאַצְבָּעוֹ, וְאַפְלוּ שְׁפִתָּה רְאֵתָה עַל הַיָּם מַה שְׁלֵא רָאוּ נְבִיאִים (רש"י שְׁמוֹת טו, ב), כְּעַת צְרִיכִים הָיוּ לִילֵךְ אַחֲרֵי הַבּוֹרָא בְּרוּךְ הוּא מִתּוֹךְ הַהַתְּעוֹרְרוֹת מְלַמְטָה, בְּכַחוּתֵיהֶם הֵם.

וְנִעֲשֶׂה הַדְּבָר מִתּוֹךְ שְׁסוּפְרִים אָנוּ חֲמִשִּׁים יוֹם לְעֵמֶר, וּלְכָל יוֹם יְשׁוּנוּ סְפִירָה וְאוֹר הַמִּיחָד לוֹ (בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן 'חֶסֶד שְׁבַחֶסֶד', בַּיּוֹם הַשְּׁנִי 'גְּבוּרָה שְׁבַחֶסֶד', וְכוּן עַל זֶה הַדְּרָךְ). שְׁהוּא כְּלִי וְנִדְבָךְ נוֹסֵף לְהַכִּיל אֶת הָאוֹר שֶׁקָּבְלָנוּ בְּתַחֲלָה, עַד שְׁבָאִים אָנוּ רְאוּם וּמְטַהְרִים לְמַעֲמַד הַגָּדוֹל שֶׁל מִתְּנֵן תּוֹרָה.

בְּיָמֵי סְפִירַת הָעֵמֶר נִכְיֵן אָנוּ אֶת הַכִּלִּים לְאוֹר, נִקַּח אֶת הָאוֹר וְהַחֲשֵׁק עֲצוּם שְׁהָיָה לָנוּ אֵי פַעַם וְנִכְיֵן לְזֶה כְּלִי, בְּכַדִּי שְׂיִשְׁאָר לָנוּ לְפָחוֹת חֵלֶק מְאוֹתוֹ הָאוֹר בְּפִעַל מְפֹשֵׁ.

הִבָּה לֹא נִסְתַּמַּק בְּרִגְשׁ וְהַהֲתַלְהֵבוֹת בְּלִבְד שְׁהָיוּ לָנוּ, שְׁהָרִי הָיָה זֶה רַק נִתְיַנַּת כַּח לְהַמְשֵׁךְ.

שלמה ים שלמו

שלא יהיה יהודי בודד בעולם

(מתוך תפילה לשלמה לט"ו)

רבונו של עולם, אב הרחמים והסליחות, קרוב לנשברי לב ומושיע לדיכאי רוח, ראה נא אשר רבים מעמך ישראל מתהלכים בודדים בעולם, מרחם ותומים, מרחם ורחים, ומרחם שאין להם חברים ואין מי שישאיהם להם עצות טובות, ומרחם אשר שבורים ורע וכו' להם. רבונו של עולם עד מתי לצערם של עמך ישראל ולכבדיותם, אנו רחמן, הלא רק אתה יתברך יכול לרחם עליהם ולעוררם שלא ישכחו בך, אנו עשה ברחמיך שידע כל יהודי היטב בלבו ובמחשבו שלעולם אינו לבדו, ובכל מקום שהוא נמצא - אתה יתברך עמו. אנו, נחם את התומים ורחם את שברם, והוציא לכל הרחוקים והרְחוֹקִים חיש קל כהנה את זיונם, והוציא ברחמיך חברים טובים והגונים לכל בניך החוקים לחבר טוב שיכין ללבם, שתרי למורנו חכמינו וז"ל: "יקנה לך חבר", כי דבר יקר וחסוב הוא.

ידע תעלומות, ראה והביטה בעיניו שנתפשטו ונתרבו הקנאה והשנאה בכל אדם ואתה, ואף כאשר נמצא מקום שנתאחד בו פניה נפשות מעמך ישראל, הנה מתעוררת שם רוח קנאה להטיל פחד ביניהם חלילה. מלך שהשלוש שלו, עשה ברחמיך שיהיו כל עמך ישראל לאחדים בך, אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים, והטיל שנאת חנם מביננו, ותטע בינינו אהבה ואחדה שלום ורעות, והסיר מכל מקום בעולם את הקנאה והשנאה והתחרות.

אנו, הנני מתהוה בפניך. הנלה נא לעמך ישראל ותפדם ותשיעם מכל מיעקה ומכל צרה וצוקה, ותאחד את כלנו, ותעלנו בשמחה לירושלים בקהרה ובקרוב. אמן נצח סלה ועד.

כל הזכויות שמורות למכון ים שלמו | 02-376-3737 | contact@yamshlomo.co.il

קו דודשי

03-5502228

המכון לחינוך דודשי

קחו חלק במפעל הקודש

המעוניינים להצטרף למערך הרכזים ברחבי הארץ והעולם ולחלק מידי שבוע את גיליונות הקודש באזור המגורים וכן לתגובות הארות והקדשות בעניני העלון ניתן לפנות

076.5995991

או במייל: m.yam.shlomo@gmail.com

לקבלת הגיליון במייל ניתן לפנות לכתובת: alonim.yanuka@gmail.com